

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

75. De iustitia solutentis gabellas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Circa Talliam verò, obseruandæ sunt conditiones tres quarum vel vna deficiente, iniusta censetur.

Prima, vt nõ imponatur, nisi ob communem & publicam vtilitatem, qua cessante, statim cesset. Vnde, non bene faciunt, qui exigunt gabellam, vel talliam aliquam quotiãnis, pro murorum erectione, vel pro fortificanda ciuitate, vel pro alio bono communi, & cessantibus finibus his, adhuc exigunt tales gabellas.

Secunda est, vt non imponatur, nisi graui existente necessitate communis vtilitatis, cui vix potest ex aliis publicis redditibus succurri.

Tertia est, vt modo iusto imponatur, nec oneretur plus pauper, quàm diues; cum iustitia potius exigat: vt, qui plus habet, plus ab eo exigatur. Est autem hic considerandum, quòd licet Principes possint facere aliquos exemptos à solutione gabellarum, debent tamen ita facere, vt quod ab illis exacturi erant, non oneretur super alios pauperes: esset enim tunc ex aliena arca facere eleemosynam. Hoc autem necessarium est in omni gabella, & cessante fine, propter quem imposita est, ipsa cessat, nisi alius æqualis finis successerit: ex qua parte, multæ gabellæ multum habent ex iniustitia admistum.

De iustitia soluentis Gabellas.

CAPVT LXXV.

Quatuor punctis continentur ea, quæ ad soluendâs gabellas pertinent.

Primum est, nullus tenetur reddere pœnam impositam non soluentibus gabellas, quamuis nõ soluerit, nisi prius condemnetur per iudicis sententiã: v. g. est pœna, qui non soluit gabellam mercium, perdit totas merces, si quis est, qui noluit soluere, quamuis peccauerit, tamen non tenetur restituere talem pœnam, donec per Iudicem damnetur. Hac est communissima doctorum sententia.

Secundum est, quando gabella cognoscitur iniusta, nullus peccat non soluendo gabellas, nec tenetur tales restituere. Est autem iniusta gabella, quando deficiunt conditiones superius posita.

Tertium est, quando gabella est iusta, aut non est certum

esse